

Makro: Talep koşulları üretimi sınırlarken, döviz kuru üretim maliyetini artırıyor

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), 47,2 ile son iki aya yakın bir değer aldı ve imalat sanayinde hem iç hem dış talep koşulları kaynaklı olarak zayıflığın korunduğuna işaret etti. Talebin zayıflığı üretim, istihdam ve mal alımı gibi kararları da olumsuz etkilerken, tedarikçilerin teslimat sürelerini kısaltmaya devam ediyor. Diğer taraftan, döviz kurunun seyri geçen aya kıyasla şiddeti azalsa da fiyatlar üzerinde maliyet yönlü etkisini sürdürdü. Sektörel verilere göre ise, Mayıs ayında giyim ile inşaat bağlantılı ana metal ve mineral maddeler sektörleri görece daha olumlu bir resim çizerken, son dönemde olumlu ayrışan gıda sektöründe yavaşlama kaydedildi.

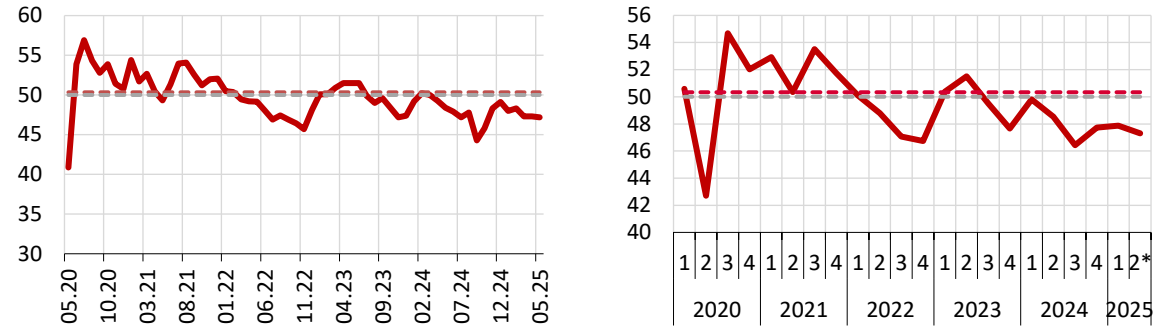
Anketin alt sorularına bakıldığında;

- **İç ve dış talep koşulları kaynaklı üretim yavaşlaması 14. aya taşındı.** Mayıs ayında düşüş anekdotal bilgiye göre Ekim 2024'ten bu yana en yüksek oranda gerçekleşti. Yeni siparişlerdeki sert gerilemeler yılın ikinci çeyreğinde hız kesse de aşağı yönlü eğilim 23. aya ulaştı.
- **İstihdam endeksi** son 6 aydır, satın alma endeksi ise 13 aydır azalış kaydediyor. Anekdotal bilgiye göre istihdam ve satın alma faaliyetindeki azalışta yeni siparişlerdeki yavaşlamanın etkili olmaya devam ettiği belirtiliyor.
- **Enflasyonist baskılar:** Anket katılımcıları, TL'deki değer kaybına bağlı olarak girdi fiyatlarının artmaya devam ettiğini belirtti. Diğer yandan nihai ürün enflasyonu bu ayda yavaşlayarak 2025 yılının en düşük seviyesinde gerçekleşti. Bazı anket katılımcıları zayıf talep koşulları nedeniyle fiyatlama gücünün sınırlandığını belirtti.
- Üretim, yeni siparişler ve girdi talebindeki zayıflamanın neticesinde **tedarikçi teslimat sürelerindeki iyileşme** üçüncü ayını tamamladı.

Sektörel bazda ise mevsimsellikten arındırılmış olarak;

- Mayıs ayında **manşet endeks** giyim ve mineral madde haricindeki tüm sektörlerde eşik seviyenin altında kalarak faaliyet koşullarının bozulduğuna işaret etti. 2 aylık endeks değerlerinin ortalamasına göre ise tüm imalat sektörlerinde endeks değerleri 2. çeyrek itibarıyla 50 seviyesinin altında kalarak, faaliyetteki bozulmanın sektörlerin geneline yayıldığını gösterdi. Aylık bazda en sert düşüş gıda sektöründe görülürken, ana metal sektöründeki bozulma belirgin şekilde hız kesti (Grafik 2).
- **Üretim artışı** yalnızca giyim ve mineral madde sektörlerinde gerçekleşti. 9 aydır aralıksız şekilde daralma bölgesinde kalan giyim sektöründeki üretim artışı son 2 yılın en yüksek seviyesinde kaydedildi. Diğer yandan, giyim ile yüksek ileri bağlantıya sahip tekstil sektöründe son 1 yıllık üretim daralması benzer hızda devam ediyor. Gıda, taşıt ve kimya ise üretimleri en fazla gerileyen diğer sektörler olurken, bu sektörlerdeki üretim düşüşü önceki aya kıyasla bir miktar hafifledi (Grafik 3).
- **Yeni siparişler endeksi** giyim ve mineral madde haricinde tüm sektörlerde 50 eşik değerinin altında kaldı. Giyim sektörü yeni siparişlerdeki artış, yeni ihracat siparişlerindeki güçlü iyileşmenin desteğiyle son 1 yıldır ilk kez arttı. Yeni siparişleri aylık bazda en belirgin azalan sektör dış talepteki keskin zayıflamanın etkisiyle elektrikli ve elektronik ürünler sektörü olurken, tekstilde yeni sipariş endeksi Kasım 2022'den bu yana en düşük seviyede gerçekleşti. Diğer sektörlerde ise yeni siparişlerdeki azalma önceki aya kıyasla bir miktar hız kesti (Grafik 3).
- Üretimde görülen düşüş nedeniyle sektörler bu ayda genel olarak **istihdamı** azaltma eğilimi gösterdi. 7 sektörde istihdam hacmi gerilerken, gıda, ana metal ve elektronik sektörlerinde çalışan sayısı arttı (Grafik 3).
- **Girdi maliyetleri** TL'deki değer kaybı ve ham madde maliyetlerindeki yükseliş nedeniyle önceki ayda hızlı yükseldikten sonra bu ayda genel olarak düşüş kaydetti. Girdi fiyatları 10 sektörden 7'sinde geriledi (Grafik 3).

Grafik 1. İSO Türkiye İmalat Sanayi PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

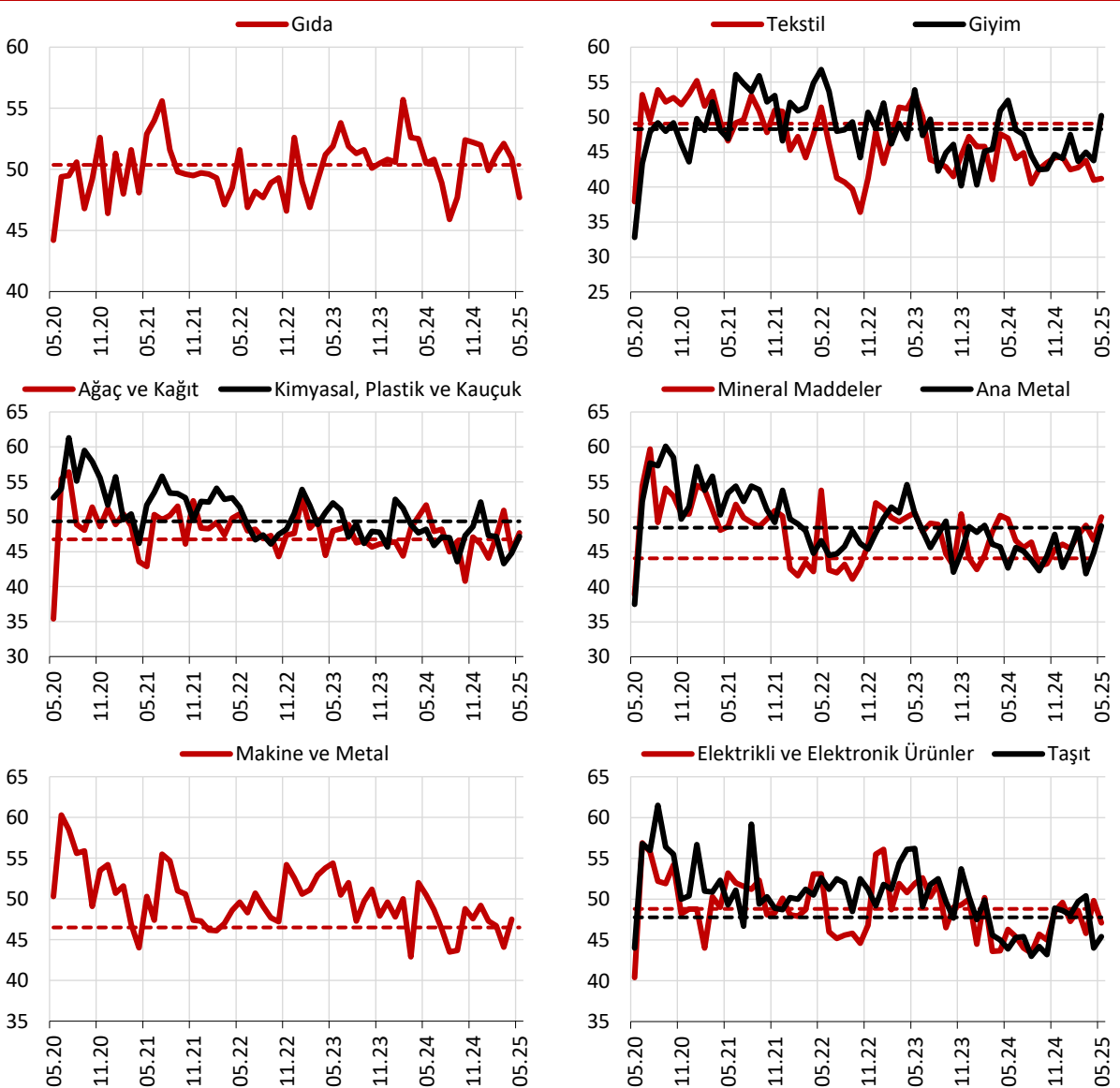

Not: Kesikli kırmızı ve gri çizgiler sırasıyla ilgili serinin 2006-2019 ortalamasını ve nötr (50) seviyeyi göstermektedir.

*Nisan ve Mayıs ayları ortalamasıdır

Kaynak: S&P Global, İSO

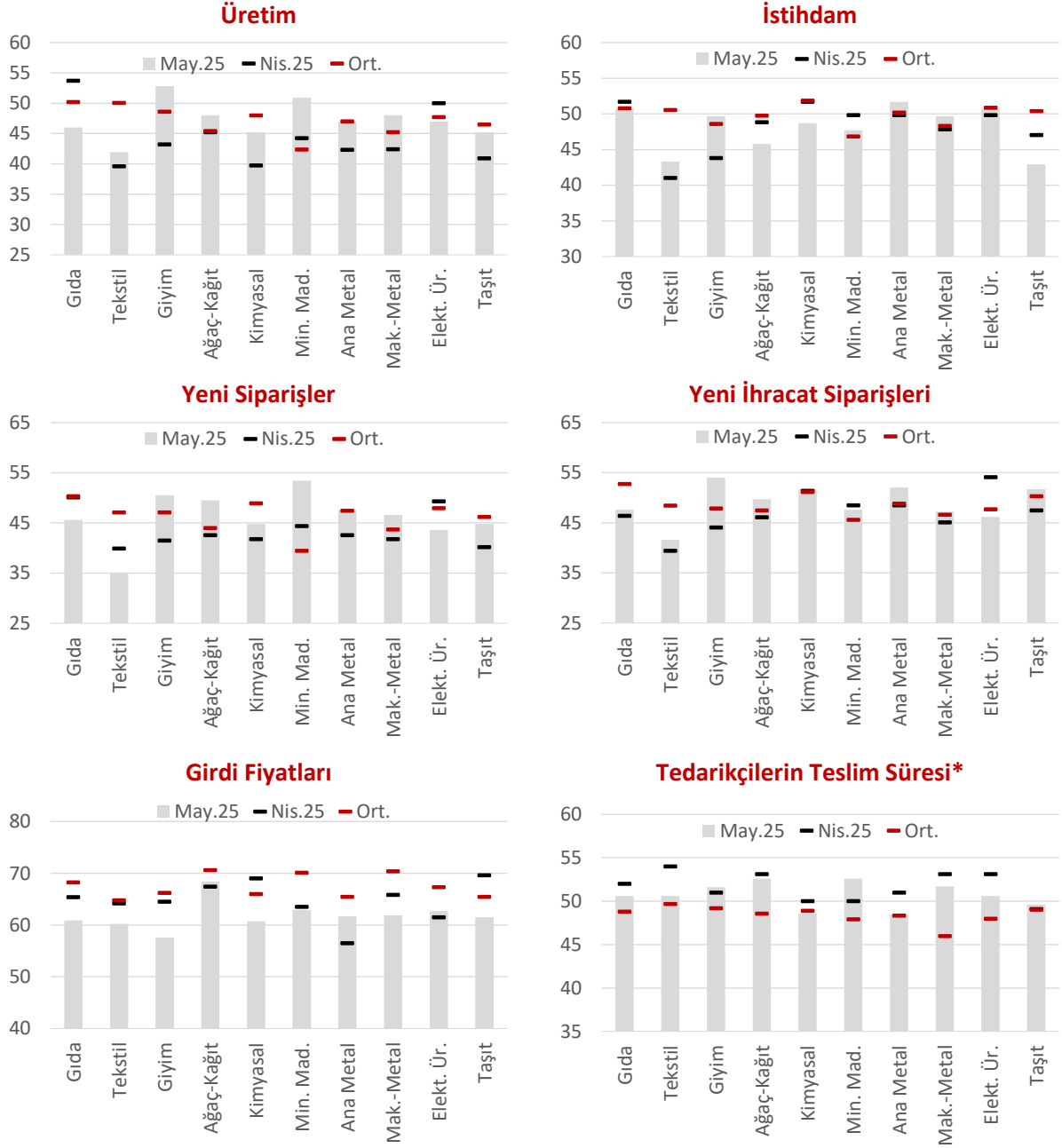
Grafik 2. Sektörel PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Not: Kesikli çizgiler aynı renkteki serinin 2016-2019 ortalamasını göstermektedir.

Kaynak: S&P Global, İSO

Grafik 3. Sektörlere göre PMI Alt Endeksleri (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Kaynak: S&P Global, İSO

* Daha düşük değer teslim süresinin uzadığı anlamına gelmektedir.

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağlar Yüncüler - Müdür

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Sercan Pişkin

Sercan.Piskin@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş., Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

